

METODY KOMUNIKACJI ALTERNATYWNEJ

Szkolenie w dniu: 30.03.2007r.

Prowadzący: mgr Małgorzata Czepiec

Boardmaker, Altik to programy komputerowe zawierające system znaków do komunikacji wspomagającej, alternatywnej. Przeznaczone dla dzieci, u których nieznacznie rozwinęła się mowa lub wystąpił jej całkowity brak. Służą do pobudzenia rozumienia języka i ekspresji językowej u dzieci, które powinny już mówić, lecz rozwój ich mowy wskazuje znaczne opóźnienie lub które nauczyły się mówić lecz słuchacze mają trudność ze zrozumieniem ich artykulacji bądź u dzieci, które mówią ale system językowy, jakim się posługują jest rozbity a zakres rozumienia mowy ograniczony (autyzm, afazja).

Prezentowany układ znaków to końcowy etap pracy, gdy wiemy już, że dziecko rozumie poszczególne symbole (czyli łączy znak graficzny z czynnością, która nastąpiła /nastąpi), prawidłowo spostrzega, zapamiętuje i różnicuje znaki a ruch celowy i gest wskazywania ma dokładny i precyzyjny. Wówczas pragnieniem jest, aby nabyte umiejętności dziecko zaczęło stosować samodzielnie a jego komunikacja stała się intencjonalna. Aby przez wskazanie danego znaku umiało wyrazić swe pragnienia (to co w danej chwili chce lub nie chce robić).

Wprowadzeniem do tego w początkowym etapie pracy jest rozmowa kierowana (wskazywanie znaków – komunikowanie w odpowiedzi na pytania np. Koniec zajęć plastycznych i malowania. Na stolikach jest bałagan. Co teraz musimy zrobić?). Pamiętajmy jednak, aby nie zmuszać dziecka do korzystania z tablicy jeśli pokaże np. gestem, że chce jeść. Nie należy wymuszać pokazanie tego symbolu. Lepiej samemu powtórzyć jego wypowiedź wskazując odpowiedni symbol na tablicy, pytając zaraz: „Na co masz ochotę?”

Proszę zwrócić uwagę na układ obrazków od strony lewej do prawej – jest to zgodne z kierunkiem czytania i traktowane jako wprowadzenie do nauki czytania. Ćwiczeniem wprowadzającym do tego stanu rzeczy jest planowanie (przyklejanie obrazków na tabliczkach indywidualnych w układzie pionowym zgodnie z osią ciała - ten układ jest najłatwiejszy dla spostrzegania i odbioru znaków. Wskazane jest użycie znaków dla wyjaśnienia dziecku tego co się wydarzy, oczywiście bezpośrednio przed rozpoczęciem sygnalizowanej czynności (zachowując strukturę ramową tzn. ten sam porządek czynności każdego dnia). Jeżeli przed znakiem a sygnalizowanym wydarzeniem upłynie zbyt dużo czasu inne czynniki mogą rozproszyć uwagę dziecka i utrudnić zrozumienie między sygnałem a czynnością, którą oznaczają. Wiele razy w ciągu dnia wracamy do naszych tabliczek - odwracamy symbol zakończonej czynności i wskazujemy znak czynności planowanej, którą będziemy rozpoczynać.

Stosując ćwiczenia z tabliczką Go Talk 9+ przechodzimy powoli do układu znaków w linii poziomej.

W tym samym czasie tworzymy dla dziecka jego indywidualną tabliczkę komunikacyjną dobierając niewielką ilość znaków zgodnie z ich przydatnością. Indywidualną tabliczkę komunikacyjną wykorzystujemy w kontaktach z wieloma osobami (dziecko – nauczyciel, dziecko- rodzic). Użytkownik (dziecko) musi zobaczyć, że jego wskazywanie symboli jest tak samo dobrym sposobem porozumiewania jak mowa.

Pamiętajmy o zasadach ćwiczeń:

1. dany znak należy łączyć z aktywnością własną dziecka (konkretna sytuacja i czynność),
2. trening rozumienia słów opieramy na systematycznym poznaniu i ustaleniu
3. „interpretacja ” mowy dźwiękowej to wskazanie na pojedynczy znak,

4. używamy łatwego słownika – mówimy z wyraźną ekspresją pojedynczych wyrazów lub związków wyrazowych,
5. nie nadużywamy ruchu ale czynimy go wyrazistym i jednoznacznym- gest wskazywania.

Dla wzbudzenia w dziecku przekonania, że dzięki korzystaniu ze znaków może coś uzyskać w początkowym etapie pracy wykorzystywana niech będzie strategia spełniania życzeń. Ważne więc staną się upodobania i zainteresowania dziecka (czynności, które lubi wykonywać, smakołyki) Dziecko dostaje to co zakomunikuje!

Na bieżąco dodajemy symbole, których brakuje na tablicy. Tablica musi żyć i rosnąć razem z jej użytkownikiem.

Rozszerzając wiedzę o świecie w sposób pozajęzykowy wprowadzamy ćwiczenia zdań obrazkowych. Uczymy relacji między znakami odnosząc je do relacji składniowych między wyrazami. Przeprowadzamy ćwiczenia w „podpisywaniu” ilustracji zdaniami obrazkowymi, ćwiczenia w czytaniu globalnym i właściwym (sylabowym) oraz w wykonywaniu poleceń podanych w formie zdań obrazkowych.

Wymogiem w nauczaniu komunikacji wspomagającej, alternatywnej jest stanowcza i konsekwentna postawa osoby dorosłej !!!!!!!

